

ИСТРАЖИВАЊА

КАКО СУ НАСТАЛА СРПСКА НАРОДНА ИМЕНА (2)

Облици имена, типа Мики, Зоки, Неги... су, под утицајем енглеског језика, последњих деценија жестоко заплуснули српски именослов. Често се јављају као хипокористици, али и као права или званична имена. Добијају их и мушке и женске особе. Није, наравно, тешко закључити да се ради о једној помодној појави, која је српски ономастикон преплављивала, заиста, до баналности. Честе су, на име, млађе особе с именима одмила овога типа. Милан је, дакле, Мики, Дејан – Деки, Ненад – Неги или Неки, Горан – Гоки, Зоран – Зоки и сл, а исти ликови означавају и женске особе: Мики – Милеву, Милосаву и сл, Деки – Десанку, Неги – Негосаву, Неки – Невенку, Гоки – Горицу, Зоки – Зорицу и сл.

Ови хипокористици појавили су се прво у градовима. Стара и лепа српска имена остала су у документима, док су у комуникацији одређених средина овладали поменути облици на – и. Имена Милан и Милева, дакле, живе у личној карти, а у друштву, наравно, њихова „отмена“ замена Мики. Ова мода ускоро улази и у село, и то најпре преко особа које се запошљавају у граду: Милосава у новој средини постаје Мики, а исто чине и Миладин, Милован, Милорад, Милосав и други момци који су се упутили за њом. Једноставно, уласком у град стиче се потреба за идентификацијом с околином, те се имена Милосава (Мика) и Милосав (Миша, Мишо), као обележје раније средине, избегавају. Момци и девојке који су напустили село утицали су на оне што су остали у њему, па је облик Мики убрзо заменио мноштво мушких и женских имена и по најзабаченијим планинским насељима. Појава је, даље, захватила оне који су долазили на свет, али се пренела и на старе: „модерним“ унуцима нису одговарале бабе Милосаве и деде Милосави, па ћемо и у читуљама прочитати да су умрли „баба Милосава-Мими“ или деда „Милосав-Мики“.

ПРЕЧИЦЕ ЗА МЛАДУ ГЕНЕРАЦИЈУ

Млада генерација је, дакле, ишла дотле да овим облицима на – и именује и бабе и деде. На срећу, овде се стало, те Милош Обилић и кнез Лазар нису постали Мики и Лаки. А како су они, то јест старији људи, примили ово старо тело у српском именослову? Никако, јер у српском језику нема именица на – и, те ова имена немају ослонца у говору. Млади их, и за мушке и за женске особе, употребљавају масовно и мењају по мушкој промени (генитив Микија, датив Микију итд), док их старији, једноставно, избегавају. Кад, међутим, не

Давање девојци мајчиног имена везано је за веровање да ће се после тога рађати мушка деца. Али, из истих разлога, то јест из жеље да се „стане“ с рађањем женске деце, или да се каже да је девојчица било „доста“ и да се почну рађати мушка, чешће се дају имена као Стана, Станија, Станица, Станка, Станомирка, Достана и слична. Оваква имена дају се, из истих разлога, већ другој девојци у породици, а понекад и првој

могу да их избегну, употребиће промену која не одговара номинативу ових имена на – и: за мушки род генитив Микета, Микице или Микога, датив Микету, Микици или Микоме итд, а за женски – генитив Мике или Микице, датив Мики, Микој или Микици итд.

Као што се види, старији ову форму подвргавају одговарајућим именским или придевским променама, којима понекад прилагођавају и сам номинатив (Мике, за мушке особе, и Мика, за женске – обоје с кратким акцентом на првом слогу, односно Микица и за једне и за друге). Ни

мушка промена ових имена (генитив Микија, датив Микију итд), обична у говору млађе генерације и једино исправна, не омогућава јасну комуникацију. Често, на име, ако не познајемо особу, не знамо да ли се ради о мушкарцу или о жени кад неко каже „добрио сам писмо од Микија“.

Антропоними типа Мики, Зоки и сл. не уклапају се морфолошки у српски именослов, због чега их не треба давати као права или званична имена. Они ће, међутим, у функцији имена одмила или хипокористика живети једно време и нестати – као и све што доноси помодарство или што, у нашем случају, нема ослонца ни у именослову, ни у језику.

ОЧУВАНО НАРОДНО ПАМЋЕЊЕ

Већ је доста речено о именима и презименима код Срба. Дат је преглед стандардних типова именослова, али и помодних и других појава које последњих деценија нарушавају систем српског ономастикона. Указано је на помодне утицаје с Истока и Запада, али и на тешко уклапање у ономастички систем позајмљеница које нису нашле лингвистичког ослонца у српском језику. Таква имена неће нарушити систем

ПАРОЛА НОВОГ ВЕКА: КРАТКО И ЈАСНО

Што краће, што необичније – то боље! Ово је парола новог века. На све стране се налазе Иве, Мие, Лее, Тее, Таре, Лане, Елене, Уне и Сташе. Тако је кад су женска имена у питању. Кад је о мушким реч, треба рећи да су у оптицају још увек стара наслеђена имена, те још увек имамо много Немања, Михаила, Стефана, Давида, Матеја...

На крају крајева, није битно због чега сте детету дали неко име. Битно је да се оно вама свиђа, битно је да се слаже уз ваше презиме и битно је да кад погледате то мајушно створење знате да је то име ко створено за њега, а да бисте били сигурни у то ми ћемо вам помоћи откривајући шта значе поједина имена, а при том вам нећемо спомињати имена типа Сузана, Сања, Даница, Зора, чија значење сами можете открити.

Овај годишњак објављујемо уз финансијску помоћ Покрајинској секретаријату за културу и информисање Војводине